

Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!

Zarafshon

www.zarnews.uz
https://www.facebook.com/zarnews.uz
@zarnews_uz
https://twitter.com/zarnews_uz

Кун ҳикмати

Назаримда,
биз ҳозир
иллатнинг эмас,
иллати бор
кишининг
устидан кўпроқ
куляпмиз

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

zarafshonbot

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг

2021-yil 20-fevral, shanba, 21 (23.457)-son

Иқтисодиёт барқарор бўлса,

аҳоли турмуш даражаси ошади

19 февраль куни халқ депутатлари вилоят Кенгашининг йигирма учинчи сессияси бўлиб ўтди. Сессияни вилоят ҳоқими, Кенгаши раиси Э.Турдимов бошқарди.

Депутатлар дастлаб камбағал оилаларни камбағалликдан чиқариш, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича амалга оширилган ишлар тўғрисидаги ҳисоботи тинглади.

Мазкур масала юзасидан вилоят ҳоқимининг молия-иқтисодиёт ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича биринчи ўринбосари Ж.Уроқов ҳисобот берди.

Қайд этилганидек, вилоятда бугунги кунда 16 мингта камбағал оила рўйхатга

олинган. Мазкур рўйхатни қисқартиришда аввало, ишсиз фуқароларни мавжуд бўш (вакансия) иш ўринлари ва инвестиция дастурлари доирасида яратиладиган янги иш ўринлари асосида бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шунингдек, аҳолини шахсий ва дала томирқаларида бандлигини таъминлаш, кооперативлар ташкил этиш ва уларга мақсадли субсидиялар ажратиш, муҳтож оилаларнинг меҳнатга лаёқатли аъзоларини касб-хунарга ва хорижий тилларга ўқитиш чоралари кўрилмоқда.

Хусусан, 12 минг 24 нафар фуқаро ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этилади. Шунингдек, 977 нафар томорқа ер эгаларига 4,5 миллиард, 960 та дала кооперативлари аъзоларига 2,1 миллиард сўм субсидия ажратилади. 80 минг нафар фуқаро ўзини ўзи банд қилиш орқали иш билан таъминланади.

КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШДА ТАШАББУС ДЕПУТАТЛАРДА БЎЛАДИ

Сессияда шундай қарорга келинди. Бунинг учун вилоят Кенгашининг ҳар бир депутати 50 миллион сўмдан маблағ ажратилади. Улар ўз округидаги 10 нафардан камбағал оила рўйхатини назоратга олиб, йўналишлар кесимида ўз тақдирларини беради. Негаки, ҳар бир ҳудуднинг ўз ривожланиш тенденциялари ва имкониятлари мавжуд. Шу жиҳатдан, куч ва маблағ ноўрин йўналтирилмаслиги керак.

Сессияда қайд этилишича, вилоятимизда аҳолини касб-хунарга ўқитиш ишларини ташкил этиш учун республика бюджетидан 10 миллиард сўм пул ажратилиши кутилмоқда. Демак, бундан унумли фойдаланиш зарур.

ТУРИЗМ РАҚОБАТБАРДОШ БЎЛИШИ ЛОЗИМ

Сессияда вилоятда сайёҳлик салоҳиятини юксалтириш борасидаги ишлар ҳам муҳокама қилинди. Қайд этилганидек, кўпроқ меҳмонларни жалб қилиш мақсадида йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Биргина хитойлик ҳамкорлар билан амалга оширилган туристик марказ учун 350 миллион доллар сарфланиши кўзда тутилган. Ёки Имом Бухорий зиёратгоҳи ҳудудида кенг йўлмали ободонлаштириш ишлари олиб борилади. Ўз навбатида бундай лойиҳалар билан параллел равишда қатор инфратузилма объектлари барпо этилиб, кўплаб янги иш ўринлари яратилади.

Сессияда депутатлар бу борада оддий масалалар ҳам эътибордан четда қолмаслиги зарурлигини қайд этди. Бугунги кескин рақобат муҳитида эътирозларга ўрин қолдирмаслик зарурлиги айтилди.

Хусусан, тарихий обидалар атрофидаги автотурагоҳларни хусусий сектор бошқарувида бериш, сайёҳлик объектларида аудиогид хизматини йўлга қўйиш, тунги хизмат кўрсатиш ва савдо нуқталари фаолиятини кенгайтириш тақлиф қилинди. Шунингдек, ички туризмни ривожлантириш, бунда мавжуд ресурсларни ишга солиш зарурлиги айтилди.

ПАХТАЧИ «ҚИЗИЛ ҲУДУД» ДАН ЧИҚАДИ(МИ?)

Сессия ишида туман ҳоқими М.Ҳамдамов шу ҳақда ҳисобот берди. Қайд этилишича, 2021-2023 йилларда туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури доирасида 762,4 миллиард сўмлик 155 та лойиҳа ишлаб чиқилиб, 2040 та янги иш ўрни яратилиши белгиланган. Шунингдек, тижорат банкларининг кредит маблағлари ҳисобидан 2 минг 200 нафар ишсиз фуқаронинг бандлиги таъминланади.

Тумандаги 30 ёшгача бўлган ишсиз ёшлардан 1441 нафарига ер ажратиш, 805 нафарини касб-хунарга ўқитиш, 1950 нафарига имтиёзли кредит маблағлари бериш режалаштирилган. Султанообод массиви ҳудудидан 2,4 гектар ер майдонида "Ёшлар саноат зонаси" ташкил қилинмоқда. Жорий йилда туман марказида 385 хонадонга мўлжалланган 9 та кўп қаватли уй қурилади. Электр энергияси таъминотини яхшилаш учун қўшимча 9 та янги трансформатор пунктлари ўрнатилиб, 67 та трансформатор пунктлари мукамал таъмирланади ҳамда 7,9 километр янги ҳаво тармоқлари тортилади. Аҳолини тоза ичимлик сув билан таъминлаш мақсадида 20,5 миллиард сўм маблағ эвазига 101 километр тармоқ тортиш ҳамда Нурафшон маҳалласида сув иншоотини реконструкция қилиш режалаштирилган.

Сессияда шунингдек, кун тартибидagi бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

«Матбуот анжумани»

Аҳолини коронавирусга қарши эмлаш учун тайёргарлик қандай?

Вилоят санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги бошқармасида оммавий ахборот воситалари ходимлари учун ўтказилган пресс-турда тизимдаги ўзгаришлар ҳақида маълумот берилди.

Хусусан, бошқарма лабораторияси юқори технологияли ускуналар билан жиҳозлангани, Кўшработ туманида санитария-эпидемиология осойишталик ва жамоат саломатлиги бўлими учун янги бино қурилгани, лабораторияларга 32 дан зиёд турдаги жиҳозлар келтирилгани қайд этилди.

Келгусида Нуробод, Ургут, Иштихон, Жомбой ва Булунгур туманларида ҳам янги бинолар қурилиши режалаштирилмоқда. 2021 йилда санитария-эпидемиология хизматини ташкил этишда илмий ёндашувни кучайтиришга эътибор қаратилган.

Эндиликда тадбиркорлик субъектларига корхонасининг санитария-эпидемиологик ҳолатига қараб сифат белгиси бериладиган тажриба жорий этилади. Ташкилот фаолиятининг санитария-гигиена меъёрларига

ночоғлик роя қилинишига қараб, унга «қизил», «сарик» ҳамда «яшил» ранг берилади. Ушбу белги 12 ой муддатгача амал қилиб, агар тадбиркор «яшил» рангли белгига эга бўлса, бир йил давомида муассасада санитария меъёрлари бўйича текширув ўтказилмайди. Белгини олиш ихтиёрий амалга оширилади. Айрим ҳолатлардагина ушбу белгини олиш мажбурий бўлиши мумкин.

– Айтиш пайта кўпчиликини коронавирусга қарши эмлаш тадбирларининг қай тартибда ўтказилиши кизиқтиради, – деди вилоят санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги бошқармаси бошлиғи ўринбосари Х.Боймуродов. – Аҳолини эмлаш учун 352 та стационар, шунингдек, 99 та кўча бригадалар ташкил этилди. Вакцина келтирилиши билан аввало 65 ёшдан ошган фуқаролар, тиббиёт ходимлари, мактаб ўқитувчилари, мактабгача таълим ходимлари эмланади. Эмлаш бюджет маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Замира БОЛТАЕВА.

Челакда одамларни рози қиладиган ишлар бажарилади

Вилоят ҳоқими Э.Турдимов Пайариқ туманидаги Челак шаҳарчасининг бугунги ҳолати, аҳоли турмуш тарзи билан танишди.

Саккиз маҳалладан иборат ҳудудда 4754 хонадон, 6700 га яқин оилада 27 минг аҳоли яшайди. Бир пайтлар собиқ Челак тумани маркази бўлган ҳудудда шунга яраша маъмурий бинолар, ижтимоий соҳа объектлари, савдо ва хизмат кўрсатиш нуқталари бўлган. Бугун бу бино ва иншоотларнинг аксарияти эътибордан четда қолган. Ҳудудни ободонлаштириш, одамлар учун муносиб турмуш шароити яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш борасида ечимини қутаётган муаммолар кўп.

Мирзо Улугбек маҳалласида вилоят ҳоқими бошчилигида туман ҳоқимлиги ва вилоят мутасадди идоралари раҳбарлари, маҳаллалар оқсоқоллари иштирокида ўтказилган учрашувда муаммолар масалалар қайд этилиб, уларга ечим изланиди.

– Челакда кўп йиллик муаммолар бор, –

деди Э.Турдимов. – Буни ҳудуд инфратузилмасида ҳам, аҳолининг кундалик турмушида ҳам кўриш мумкин. Шунинг учун бу йил Челакни тубдан ўзгартиришимиз, одамларни рози қиладиган ишларни бажаришимиз керак. Бунда аввало мактаб, боғча, тиббиёт муассасаларига, йўлларни таъмирлаш, коммунал хизмат билан боғлиқ камчиликларни бартараф этиш, ҳудуд аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, оқова тизими яратиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилади.

Учрашувда мавжуд муаммолар маҳалла кесимида таҳлил этилди. Муаммолар масалаларни ҳал этиш юзасидан масъуллар белгиланди.

Жумладан, жорий йилда Қумчиқ, Аҳмад Яссавий, Бунёдор ва Ғойиб ота маҳалла фуқаролар йиғинлари учун янги, замонавий бинолар қурилади. Собиқ Челак тумани ҳоқимлиги биноси таъмирланиб, давлат хизматларини кўрсатувчи идоралар ходимлари ва бошқа корхона, ташкилотлар вакиллари шу ерда навбатчилик асосида фаолият олиб боради.

Бугунги кунда шаҳарча аҳолисининг атиги

25 фоизи тоза ичимлик суви билан таъминланган. Шундан келиб чиқиб, мутасаддиларга маҳаллаларда янги тармоқлар тортиш, тоза ичимлик суви билан таъминлаш даражасини максимал даражага етказиш, шунингдек, оқова тизими яратиш, биринчи навбатда тиббиёт муассасаси, кўп қаватли уйлар, ижтимоий соҳа объектлари учун локал оқова-сув тозалаш иншоотини барпо этиш лойиҳаларини тайёрлаш вазифаси берилди.

Барча маҳалладаги ички кўчалар таъмирланади. Носоз ҳолатдаги, яроқлик муддатини ўта бўлган симёғочлар 1 июнга қадар янгиланади. Трансформаторлар таъмирланиб, зарур ҳолларда янгисига алмаштирилади.

Ҳудудда битта янги давлат мактабгача таълим ташкилотини қуриш, мавжудларини таъмирлаш, мактабларда жорий таъмирлаш ишларини олиб бориш, тиббиёт муассасасини замонавий жиҳоз ва ускуналар билан таъминлаш бўйича ҳам вазифалар белгиланди.

Иссиқхоналар барпо этиш, оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш мақсадида имтиёзли кредитлар бериш орқали фуқаролар бандлигини таъминлашга келишиб олинди.

«Бугуннинг гапи»

«Самарқандшаҳаргаз» газ таъминоти бўлими ҳовлиси ҳар доимидек фуқаролар билан гавжум. Кимдир газ тармоқлари ва табиий газдан фойдаланиш жиҳозларига профилактик хизматлар кўрсатишда ёрдам сўраб келган бўлса, бошқа биров ҳисоб-китоблардаги чалқашликларга аниқлик киритиш илинжида. Бироқ аҳолининг аксарияти янги ўрнатилётган электрон табиий газ ҳисоблагич ускуналарининг носозлиги ва тез-тез қўлфланиб қолишидан нолиб келган.

газ ҳисоблагичлар

Уларни ўрнатиш фойдалими ёки зиён?

– Яқиндагина ўғлимнинг хонадонига «Gaz montaj uslug» хусусий корхонаси ишчилари томонидан «он-лайн» газ ҳисоблагич ўрнатилди, – дейди Самарқанд шаҳридаги Дўстлик маҳалласида истиқомат қилувчи Лидия Петрова. – Бироқ мазкур ускуна бузук шеклини, қувурда табиий газ бўлмаса ҳам пул ҳисобламоқда. Мен бу ерга ҳисоблагични ўрнатган ўша чилангарларни излаб келдим. Улардан бу носоз газ ҳисоблагични алмаштиришларини сўрайман. Самарқанд шаҳрида

121 мингдан зиёд табиий газ истеъмолчилари бўлиб, ҳозиргача, уларнинг 15 минг 763 тасига замонавий «он-лайн» ҳисоблагичлар ўрнатилди. Бу иш учун 12 та хусусий корхонанинг пайвандчи мутахассисларидан иборат 132 та бригада жалб этилди. Ҳозирда улар 34 та маҳалладаги хонадонларга Италиядан келтирилиб, Тошкент шаҳридаги «Технопарк» корхонасида қайта терилаётган тежамкор табиий газ ҳисоблагичларини ўрнатмоқда.

2-саҳифа >>>

Жорий йилда 32 маҳалла обод бўлади

2021 йилги "Обод қишлоқ" ва "Обод маҳалла" дастурлари асосида Самарқанд ва Каттақўрғон шаҳарларида 4 та маҳалла ҳамда туманлардаги 28 та қишлоқда ободонлаштириш ишлари амалга оширилади. Бунинг учун 329,9 миллиард сўм маблағнинг 128,5 миллиард сўми маҳаллий бюджетдан ажратилади. Шаҳар ва туманлар марказларини ободонлаштириш учун 119,5 миллиард сўм маблағ йўналтирилади ва танланган пудратчи ташкилотлар томонидан сифатли бажарилиши назоратга олинади.

Вилоят молия бош бошқармаси ахборот хизмати.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан 2021 - "Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустақкамлаш йили"да ёшлар бандлигини таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш, тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида деҳқончилик қилиш учун ер майдонлари ажратиш белгиланди.

Деҳқончилик истагидаги ёшларга 15 сотихдан ер берилади

Ташаббусдан келиб чиқиб фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари вилоят Кенгаши қишлоқ хўжалигида ёшлар бандлигини таъминлаш, уларга деҳқончилик қилишлари учун ер майдонларини ажратиш бериш бўйича мурожаат йўллади.

Вилоятда иш билан банд бўлмаган 160 минг ёшларнинг ҳар бирига 15 сотихдан, пахта экиладиган ва бошқа ер майдонлари ҳисобидан 24 минг 571 гектар ажратиш берилади.

Албатта, деҳқончилик қилиш учун ажратилаётган ер майдонларида сув тежовчи технологияларни жорий қилиш ва ҳар бир қарч ердан самарали фойдаланиш ички бозорни истеъмол маҳсулотлари билан тўйинтириб қолмасдан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини экспортга чиқариш имкониятини оширади.

Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари вилоят кенгаши ахборот хизмати.

Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 30 декабрдаги “2021 йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети тўғрисида”ги Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги Қонуни билан қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланмаган ерлар бўйича базавий солиқ ставкаси Самарқанд вилояти учун 1 гектар майдонга 33 миллион сўм миқдориди белгиланди.

Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун солиқ миқдори қанча?

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 3 декабрдаги “Ресурс солиқлари ва мол-мулк солиғини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги фармони асосан Қорқалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва халқ депутатлари вилоят Кенгаши Солиқ кодекси билан белгиланадиган солиқ ставкалари асосида қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун туман ва шаҳарлар кесимида, уларнинг иқтисодий ривожланишига қараб 0,5 дан 2,0 гача камайтирувчи ва оширувчи коэффициентлари қўлланган ҳолда ер солиғи ставкаларини белгилайди.

Шунингдек, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгаши Қорқалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва халқ депутатлари вилоят Кенгаши томонидан белгиланган, Тошкент шаҳри бўйича эса Солиқ кодексига белгиланган ер солиғи ставкаларига қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун уларнинг ҳудудларида жойлашган даха, массив, маҳалла, кўча кесимида 0,7 дан 3,0 гача камайтирувчи ва оширувчи коэффициентларни киритади. Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгаши алоҳида ер участкаларига, шунингдек, туристик зоналарда жойлашган жисмоний шахслар фойдаланишида бўлган 1 гектардан ортиқ ер участкасига ер солиғини 3 бараваргача миқдорда оширувчи ставкасини белгилаш ҳуқуқига эга.

Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгаши 2021 йил учун ер участкаси жойлашган жойдаги солиқ органларига қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар бўйича солиқ ставкаларини 2020 йилнинг 31 декабрига тақдим этди. Бунда юридик шахслар қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар бўйича 2021 йил учун солиқ ҳисоботларини тақдим қилишнинг охири муддати 2021 йилнинг 10 январини белгиланган.

2021 йилда жисмоний шахслардан олинган ер солиғи (якка тартибдаги тадбиркорлардан ташқари) суммаси 2020 йил учун ҳисобланган солиқ суммасига нисбатан 30 фоиздан ошмайди. Солиқ кодексининг 429-моддасида назарда тутилган алоҳида объектлар эгаллаган ер участкаларига нисбатан юридик шахслар учун солиқ ставкасининг камайтирувчи коэффициенти 0,1 дан 0,25 га ошириш йўли билан камайтирувчи солиқ ставкасини босқичма-босқич базавий ставкага етказиш давом эттирилмоқда. Ер солиғи ставкаларига камайтирувчи коэффициент 2020 йил 1 январдан бошлаб аввал солиқ имтиёзлари берилган объектларга нисбатан жорий этилган.

Юридик шахслар учун туристик зоналарда жойлашган санаторий-курорт объектлари,

оналарнинг дам олиш ҳамда соғломлаштириш жойлари, дам олиш уйлари эгаллаган ер қисми бўйича солиқ имтиёзлари бекор қилинди. Бунда Қорқалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ҳамда халқ депутатлари вилоят Кенгаши туристик зоналарда алоҳида санаторий-курорт объектлари эгаллаган ерлар учун ер солиғининг камайтирилган ер участкаларини қўллаш ёки ер солиғини тўлашдан озод қилиш ваколати берилди.

Юридик ва жисмоний шахслар учун ер солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби, шунингдек, қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар бўйича қишлоқ хўжалиги экинзорларининг норматив қийматига нисбатан белгиланган 0,95 фоиз солиқ ставкаси сақлаб қолинди. Бунда мева-сабзавотчилик қишлоқ хўжалиги корхоналари учун қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар учун белгиланган каби солиқ ставкасини белгилаш билан солиқни қишлоқ хўжалиги экинзорларининг норматив қийматидан келиб чиқиб тўлашга ўтказилди.

Солиқ кодексига юридик ва жисмоний шахслар учун қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун ҳудудлар кесимида (мутлақ миқдорда) базавий солиқ ставкаси белгиланади.

Сувни тежайдиган сўғориш технологияларини жорий этиш бўйича берилган солиқ имтиёзлари бошқа турдаги сувни тежайдиган сўғориш технологияларни киритиш ҳисобига кенгайтирилди.

Таъкидлаш лозимки, 2021 йилнинг 1 январига қадар фақатгина томчилик сўғориш тизимидан фойдаланаётган солиқ тўловчилар солиқ имтиёзидан фойдаланиши мумкин эди. Башарти, сувни тежайдиган сўғориш технологиялари жорий этилган оғирин бошидан бошлаб беш йил давомида фойдаланиши яроқсиз бўлган ёки демонтаж қилинган бўлса, солиқ имтиёзи бутун солиқ даври учун солиқни тўлаш бўйича мажбуриятларнинг тикланиши билан бекор қилинади.

Ер солиғи суммаси барча ҳудудларда ошди.

Наврўз ФАЙЗУЛЛАЕВ,
вилоят давлат солиқ бошқармаси ходими.

Эл суйган сарбон эди

Таниқли давлат ва жамоат арбоби,
Меҳнат қаҳрамони Бектош Раҳимовни ёд этиб

1975 йилнинг баҳор кунларидан бирида эди. Ўзбекистон радиосининг мухбирлар тармоғидан партиянинг 1965 йилда бўлиб ўтган март пленумининг 10 йиллиги муносабати билан Самарқанд вилояти мисолида 15 дақиқалик эшиттириш тайёрлаб, обкомнинг биринчи котиби сўзи ёзилган магнит тасмасини тезлик билан Тошкентга етказиб беришим лозим эди.

Радионинг вилоят бўйича ўз мухбири бўлиб ишлаётганимга энди бир йил бўлаётган пайтда бу ўта масъулиятли топшириқ мен учун бир синов ҳам эди. Чунки бизда махсус мухбирнинг вилоятдаги обрўси ва ҳозиржавоблиги ана шу ҳаракатига қараб баҳоланарди. Биринчи раҳбар иш бошлаганига 2-3 ой бўлган, мени танимайди. Шу хавотирда ёрданчилик телефон қилсам, кечкурун чақириб қолди.

Бектош Раҳимов мени Тошкентдан келган мухбир деб ўйлади шекли салом-алиқдан сўнг:

- Қачон келдингиз ва қайси меҳмонхонага жойлашдингиз, - деб сўраб қолди.

- Радионинг Самарқандга бикитилган ўз мухбириман. Шу ерда яшайман.

- Э, жуда яхши. Бундан кейин биргаликда ишлар эканмида, - деб гапни бирдан Андижон тарафга бурди. У ердаги ҳамкасбим Рустам Раҳмоновнинг номини

фахр билан тилга олди:
- Бу мухбирга қойил қолганман, - деди Бектош Раҳимов, - ҳаммаша радиода долзарб мавзуларни кўтариб чиқади. Ҳатто бир эшиттиришида «Андижон «А»дан бошланади» деб бонг урган эди. Мухбирнинг бу яхши сўзи барча андижонликларнинг гайрат-шижратини ошириб юборганди.

Бектош Раҳимов радионинг кучини мисоллар билан юксак баҳолади:

- Уруш йиллари Левитаннинг радио орқали янграган овози биз солдатларни ғалаба сари ундарди. Душмани эса васвасага соларди.

Биринчи раҳбар шундан кейин вилоятда радиолаштириши поёнига етказиш, у кириб бермаган жой бўлмаслиги тўғрисида ҳам катта режалар борлигини баён этди.

- Радионинг ҳар бир ходими Рустам Раҳмоновдек фидойи бўлишини истардим, - деди у.
Мен бу сўхбатдан ўзимга

хулоса чиқардим. Сўнг интервью чоғида у киши кўп масалаларни айтди.

- Масалан, вилоятимизда қоракўлчилик ва лалми деҳқончиликка ихтисослаштирилган ҳудудлар серобу, аммо алоҳида район йўқ. Кўплаб давлат хўжаликлари бор. Уларни бир жойга бириктириб, иссиқ-совуқдан хабар олиб турувчи район бўлса қандай яхши бўларди. Мен ҳуқумат олдида вилоятимизда яна 2 та район тузишни қўймоқчиман. Булар - қоракўлчилик ва лалми деҳқончиликка ихтисослаштирилган Советобод ва Қўшрабат районлари бўлади, албатта.

Сўнгра Бектош Раҳимов вилоятда сўғориш тизимини тубдан яхшилаш, бунинг учун Ургутда Қоратепа, Иштихонда Тўсинсой сув омборлари қурилишини тезлаштириш ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирганди.

Ана шу муаммо ва тақлифлар баён этилган 15 дақиқалик эшит-

тириш тез орада эфирга берилди. Самарқанд вилоятининг биринчи раҳбари, Меҳнат қаҳрамони Бектош Раҳимов билан бу сўхбат раҳбарият томонидан юксак баҳо-лаганиб, менга Ўзбекистон давлат радиоэшиттириш ва телевидение кўмитаси раисининг ўринбосари Убай Бурхонов имзоси билан ташақкурнома юборилган эди ўшанда.

Шу бир сўхбатни тайёрлаш асносида эл суйган сарбон Бектош Раҳимов билан жуда қадрдон ака-ўка бўлиб қолдик. Доимо мени учратганида «Усмоновулович, яхши гап қилинг» деб ишимга ишора қиларди. Ўзи эса доимо яхшилик кетидан қувиб юрарди. Шоир Ўқтам Мирзаёр бир журналда Бектош Раҳимов ҳақида ёзган лавҳасини «Қилган иши яхшилик, билган иши яхшилик» деб номлаб жуда маъқул гапни айтибди.

Облоқул УСМОНҚУЛОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналисти.

Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази Самарқанд филиали урология бўлимида шифокорлар доим ўз устида ишлаб, беморларни янги усулларда даволашади.

- Ўтган йили пандемия бўлишига қарамай, шифокорларимиз билимларини ошириш, халқаро тажрибаларни ўзлаштириш учун қатор семинарларда онлайн иштирок этди, - дейди Самарқанд давлат тиббиёт институти урология курси мудири Зебунисо Шодмонова. - Хусусан, Россия урологияри жамияти томонидан ташкил этилган иккита халқаро конференцияда онлайн қатнашдик. Ҳозирги кунда урология курсида 19 нафар талаба клиник ординатура, 12 нафари эса магистратурада таҳсил олмоқда.

Бўлимнинг тажрибали уролог жарроҳи Саллаҳ Аллазов 40 йилдан буюн шу бўлимда ишлаб, тиббиёт ходимлари ҳамда талабаларга сабоқ бермоқда. Профессор Аллазов 32 қўлланма, 7 та монография, 63 та ихтирочилик тақлифлари муаллифидир.

Тоҳир НОРҚУЛОВ.

Қон қуйиш маркази шифокорлари

олис қишлоқ аҳолисини анропометрик текширувдан ўтказмоқда

Айни кунларда вилоят қон қуйиш маркази ходимлари жойларда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 ноябрдаги “Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасалари фаолиятига мутлақо янги механизмларни жорий қилиш ва соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар самарадорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони ижроси юзасидан тиббий-профилактик тадбирлар ўтказмоқда.

Хусусан, Иштихон туманидаги “Обод диёр” қишлоқ оилавий поликлиникасида ташкил этилган саломатлик тадбирида ушбу ҳудудда яшовчи 882 нафар аҳоли тиббий хатлов ва анропометрик текширувдан ўтказилди.

Шунингдек, уларга донорлик ҳақида зарур маълумотлар берилди. Қон топшириш турли касалликлар ёки бахтсиз ҳодисалар туфайли қон алмаштиришга муҳтож беморларнинг ҳаётга қайтишига ёрдам бериши, шу билан бирга бу донорнинг саломатлигига ҳам фойдали эканлиги тушунтирилди.

Зарифа ҚАЮМОВА,
Марказ клиник қон таҳлили бўлими бошлиғи.

REKLAMA, E'OLONLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e'lonlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUHOJAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56

Самарқанд вилояти футбол маҳорат мактаби (футбол академияси)га қабул қилиш бўйича касбий (ижодий) имтиҳонлар бўлиб ўтади

Шу йил 22-25 февраль кунлари Самарқанд вилояти футбол маҳорат мактаби (футбол академияси) 2020-2021 ўқув йилида бўш қолган ўринларга ҳамда жорий назорат имтиҳонларидан ўтмаган ўқувчилар ўринларини тўлдириш мақсадида ўқувчиларни қабул қилиш бўйича касбий (ижодий) имтиҳонлари бўлиб ўтади.

Имтиҳонлар жараёнида ўйин қобилиятларини баҳолаш синови - бунда синов имтиҳонида иштирок этаётган номзод ўқувчини футбол ўйини жараёнидаги ҳаракатлари натижасига кўра аниқланади. Имтиҳон қабул комиссиясининг ҳар

бир аъзоси майдонда ҳаракат қилаётган икки нафар номзод ўқувчини футбол ўйини давомида уларнинг техник, тактик ва жисмоний тайёргарлиги, психологик ҳолатига кўра баҳолаб боришади. Номзод ўқувчи томонидан ҳар бир ҳаракат амалга оширилганда - аъло 3 балл, яхши 2 балл, қониқарли 1 балл ва қониқарсиз 0 балл этиб қайд этилади.

Ўйин қобилиятини баҳолаш мезонининг максимал миқдори 42 балл (биринчи ва иккинчи босқич имтиҳонларида тўпланган максимал баллар қўшилганда 84 баллни) ташкил этади. Номзодлардан ҳужжатлар 18-20 февраль кунлари Самарқанд вилояти

футбол маҳорат мактаби (футбол академияси)да қабул қилинади.

Манзил: Самарқанд шаҳри Богдо кўчаси, 39-уй.

Номзодлардан Ф-086-У шаклдаги тиббий маълумотнома, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ҳамда футболчи паспорти (агар мавжуд бўлса) талаб қилинади.

Мурожаат учун масъуллар:
Шарипов Сайфулло
Нуриддинович (99-779-85-05);
Мавлянов Хуршид
Ходжамқулович (90-199-13-99),
Мухтаров Хушвақт Сергеевич (91-543-29-77).

ТАНЛОВДА ҚАТНАШИНГ!

Самарқанд туман ҳокимлиги ҳузуридаги ер участкаларини бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқувчи комиссияси томонидан туман ҳокимлиги захира ерлари ҳисобига олинган: МЧ “Янгиариқ агротехсервис” агрофирмаси ҳудудидан жами 9,8 га. (шундан: 4,4 га. боғзор, 4,6 га. узумзор, 0,4 га. ариқ ва зовурлар, 0,4 га. йўллар) ер майдонларида фермер хўжалиги юритиш учун танлов ўтказилмоқда. Талабдорлардан аризалар 2021 йил 24 февралга қадар қабул қилинади.

Манзил: Самарқанд тумани Гулобод шаҳарчаси, туман ҳокимлиги бошқис.

Қурилиш корхоналари диққатига!

“Ўзбекистон почтаси” акциядорлик жамияти Самарқанд филиалига қарашли “Самарқанд почта алоқаси боғламаси” маъмурий биносини (почтамт) 587 000 000 (беш юз саксон етти миллион) сўмлик жорий таъмирлаш ишларини бажариш учун қурилиш корхоналари ўртасида танлов эълон қилинади. **Мурожаат учун телефонлар:** 66-240-16-72, 240-16-73.

“Ўзбекистон почтаси” АЖ Самарқанд филиали маъмурияти.

ДАЪВОЛАР БЎЛСА

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Раҳимова Комила Фахриевна нотариал идорасида марҳум Бойқобилов Искандар Тоштемировичга (2019 йил 5 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Раҳимова Комила Фахриевна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Абдураҳмон Жомий кўчаси, 64-уй.

Жомбой туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасида марҳум Абдирахимов Раимга (2018 йил 4 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Жомбой тумани Тошкент кўчаси, туман давлат хизматлари маркази биносида.

БЕКОР ҚИЛИНАДИ
Самарқанд иқтисодий ва сервис институтидан 2008 йилда Зияев Озод Аброрович номига берилган рўйхат рақами 2381, В № 384062 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилоят ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат корхонасининг Самарқанд туман филиалидан Сатторов Файзиллога қарашли Самарқанд туман Равонак маҳалласида жойлашган уй-жой учун 2015 йил 4 июнда берилган 53/69 рақам билан рўйхатга олинган кадастр ҳужжатлари тўплами йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

берилган рўйхат рақами 105, К № 4697857 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Жўш қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежидан 2015 йилда Ўрлобоев Дилмурод Миртоза ўғли номига берилган рўйхат рақами 580, К № 3840299 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд тиббиёт коллежидан 2005 йилда Нуралиева Гузал Камоловна номига берилган рўйхат рақами 1863, К № 298333 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Кўшрабат санаоват ва сервис коллежидан 2017 йилда Тўйчиев Хуршид Аброр ўғли номига берилган рўйхат рақами 269, К № 0296814 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилоят ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат корхонасининг Самарқанд туман филиалидан Сатторов Файзиллога қарашли Самарқанд туман Равонак маҳалласида жойлашган уй-жой учун 2015 йил 4 июнда берилган 53/69 рақам билан рўйхатга олинган кадастр ҳужжатлари тўплами йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 47-умумий ўрта таълим мактабидан 2005 йилда Муродова Дилором Ҳасановна номига берилган О`R-SH № 0238929 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаходатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 34-умумий ўрта таълим мактабидан 2002 йилда Қурбонова Насиба Абдугафоровна номига берилган О`R-Z № 1279943 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Марғилон ҳисоб-кредит техникумидан 1996 йилда Абдусаломов Анваржон Шамсиддинович номига берилган рўйхат рақами 2019, № 135092 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

мига берилган рўйхат рақами 096, Т № 035935 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат тиббиёт институтидан 2011 йилда Ғаниева Чарос Маруфовна номига берилган рўйхат рақами 32321, № 301447 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат тиббиёт институтидан 2016 йилда Ғаниева Чарос Маруфовна номига берилган қайд рақами 630 бўлган клиник ординатурани битирганлигини тасдиқловчи гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

«««« 21-fevral – Xalqaro ona tili kuni »»»»

Ona tilim o'lmaydi

Tilshunos olimlarning ta'kidlashicha, dunyoda uch mingdan ortiq til mavjud. Har yili besh-oltita til yo'qolib bormoqda. Ba'zan matbuotda falon tilda gaplashuvchi so'nggi millat vakili o'lgan tilda gaplashuvchi xabarlariga ham ko'zimiz tushib qoladi.

Sobiq sho'rolar davrida ayrim tilshunoslar talqinida ittifoqda yagona bitta til, ya'ni rus tili qoladi, qolgan tillar yo'qolib ketadi, degan puch g'oyalari ilgari surildi. Bu fikrlarga qarshi dog'istonlik shoir Rasul Hamzatov "Ona tilim" she'rida "Agar jonim uzilgan bo'lsa, ona tilim - avar tilida biror so'z eshitasam, menga jon kiradi. Ona tilim mening o'lgan tanimga jon bag'ishlaydi," degan edi. O'zbekiston Qahramoni Erkin Vohidov ham "Ona tilim o'lmaydi" she'rida shunday fikr bildirgandi:

Ey voz pastga tush, Bu gap chiqdi qayerdan. Navoiy bilan Pushkin, Turib keldi qabrdan. Va zingini qo'y birodar, Sen aytganing bo'lmaydi. Barcha dedi barobar: Ona tilim o'lmaydi.

1999-yil noyabr oyida YUNESKO Bosh Assambleyasi 30-sessiyasida Xalqaro ona tili kunini keng nishonlashga kelishib olindi. Shundan buyon har yili 21-fevral dunyo miqyosida Xalqaro ona tili kuni sifatida keng nishonlanadi. Bundan maqsad dunyodagi barcha xalqlarning o'z milliy tafakkuri, ma'naviyati, ruhiyati asosini tashkil qiluvchi ona tillarini, uning lug'at boyligini saqlashdan iborat.

Til insonlarning ma'lum guruhlariga xizmat qilish barobarida millat va elatlarning qadriyatlarini bir-biridan farqlashga yordam beradigan asosiy belgi hisoblanadi. Kanadada hukumat tomonidan kam sonli hindu, eskimos kabi millat va elatlarning tili hamda yozuvi muhofaza qilinadi. Chunki tillar yo'qolishi bilan davlat ahamiyatiga ega bo'lgan xalq ma'naviyati va ma'rifatiga oid manbalar unutilishi mumkin ekan.

Ayni paytda mamlakatimizda 130 dan ortiq millat va elat vakillari istiqomat qilmoqda. 140 dan ortiq milliy madaniy markaz, 16 ta diniy konfessiyaga mansub 2000 dan ortiq diniy tashkilotlar ishlab turibdi. Yurtimizda yashovchi millat va elatlarning o'z ona tilini qo'llashdan iborat konstitutsiyaviy huquqlariga monelik qilinmaydi, ularning Davlat tili

bilan birga o'zlariga muvofiq tilda ish yuritishlari uchun shart-sharoitlar yaratib berilgan. Umumiy o'rta ta'lim, kasb-hunar ta'limida ta'lim yetti tilda olib borilmoqda. Oliy ta'limda mutaxassislar sakkiz tilda tayyorlanmoqda.

Tarixi bir necha asrlarga tengdosh ona tilimiz esa xalqaro hamjamiyatda o'ziga xos o'rin va mavqeyga ega. Unda ota-bobolarimizning an'analari mujassam. Turk hoqonligi va qoraxoniylar, xususan, temuriylar davrida yuksaklikka erishgan tilimizni hazrat Alisher Navoiy yanada takomillashtirdi va saqlashtirdi.

Chor Rossiyasi bosqini va sho'rolar hukmronligi davrida ona tilimiz turli yo'llar bilan kamsitildi. Avvalo, millat taraqqiyotini belgilovchi muhim omillardan biri bo'lgan yozuvimiz turli xil bahonalar bilan bir necha marotaba o'zgartirildi. O'tgan asrning boshlarida maktablarda ona tili sifatida turk yoki tatar tili o'qitilishidan cho'chigan sho'ro shovinistlari o'zlarining asl maqsadini ro'yuboga chiqarish uchun ayovorlik, soxta mehribonlik yo'lini tutishdi.

Ular har bir viloyat o'z shevasida ish yuritishiga rozilik berish orqali o'z niyatlarini amalga oshirmoqchi bo'ldi. Hatto, millat sonini kamaytirib ko'rsatish, o'zbeklarning yagona adabiy til doirasida birlashishga yo'l qo'ymaslik maqsadida har bir hudud uchun o'z shevalarida darsliklar yaratish va shu asosida darslar o'tilishini ta'minlash bo'yicha yashirincha ko'rsatmalar berishgan.

Bu jarayonlarning asl oqibatini tushunib etgan Abdulla Avloniy, Abdulhamid Cho'lpon, Mahmudxo'ja Behbudiy, Abdurauf Fitrat, Hamza Hakimzoda singari jadedlar yangi o'chilayotgan maktablarda ta'lim-tarbiya ishlarini o'zbek tilida olib borishga erishdilar va ona tilida bir qancha darslik, qo'llanma va lug'atlar tuzishdi. O'zbek tili terminologiyasini arab, fors va g'arb tillaridan o'zlashtirish hamda terminlardan tozalashga harakat qildi. Ayni paytda tilimizda faol qo'llanayotgan ot, son, olmosh, undalma, kelishiklar va ularning

nomlari, egalik, qo'shma, sodda, ergashgan, ko'chirma, o'zlashtirma, undov, ko'paytirish, qo'shuv, ayiruv, ildiz osti singari juda ko'plab so'z va terminlar bevosita ularning sa'y-harakatlari, tinimsiz izlanishlari natijasidir.

Afsuski, qatag'on yillari ta'siri va 1940-yildan kiril alifbosiga o'tilishi oqibatida ona tilimiz mavqeyini oshirish borasida ma'rifatparvarlarimiz boshlagan ishlar chala qolib ketdi.

1989-yil 21-oktyabrda Davlat tili haqidagi qonunning qabul qilinishi anachdan buyon til rivojiga to'siq bo'lib kelayotgan omillarning barchasiga zarba berdi.

O'tgan o'ttiz yil davomida ona tilimizning jamiyat hayotidagi roli va mavqeyi yanada mustahkamlandi. Prezidentimizning BMT minbarida o'zbek tilida nutq so'zlashi, Vazirlar Mahkamasi huzurida davlat tilini rivojlantirish departamentining tuzilishi, O'zbek tilini 2020-2030-yillarda rivojlantirish konsepsiyasining ishlab chiqilishi yurtimizda davlat tilining nufuzi yanada oshishiga keng yo'l ochib bermoqda.

Hatto, o'tgan yili Afg'onistonda ham o'zbek tili bayrami keng nishonlandi. Afg'oniston Oliy Jirg'asi (Oliy Majlisi) da o'zbek tilining davlat tili sifatidagi mavqeyi hamda o'zbek tilining maktablarda o'qitilishi masalasi ko'rib chiqildi.

Germaniya, Xitoy, Ukraina, Afg'oniston oliy ta'lim muassasalarida o'zbek tili va adabiyoti fakultetlari faoliyat ko'rsatayotganligi ona tilimizning dunyo miqyosidagi mavqeyi kun sayin ortib borayotganidan dalolat beradi.

Murodqosim ABDIYEV, Davlat tilida ish yuritish va malaka oshirish markazi Samarqand bo'limi rahbari.

«««« Yangi kitoblar »»»»

Kattakur'fon shaxri markaziy madaniyat uyiida shu maskan qoshida "Tanovor" etnografik dastasi qatnashchisi, bahshi shoir Xurram-Nurmatat Eshmurodovning 40 yillik ijodiy faoliyatiga bag'ishlangan adabiy musiqali kecha xamda bahshining sun'gi yillardagi ijod namunalari jamlangan "Zulayxo pari" kitobining taqdimoti bulib utdi. Kitob Toshkentdagi "Turon iqboli" nashriyatida chop etilgan.

Bahshining yangi kitobi - "Zulayxo pari"

Shu kuni bahshi istikomati qiladigan Hurobod tumani Oqto'sh qishlog'ida ham bir guruh bahshi-oqinlarning dumbralarini allama'halgacha "sayradi". Oqinlar Xurram bahshi bilan basma-basiga kuylashdi...

Hurmatat Eshmurodov asli narpa'lik. Bolaligidan Hurobod tumani Oqto'sh qishlog'ida yashaydi. 25 yil Ingichka kon bo'sharmasida me'nat qildi.

Dumbraning menga xamro'xlik qilaytganiga ham 40 yildan oshdi, - deydi Hurmatat aka. - Islom shoir, Mamat bahshi, Di'er bahshilarni uzimga ustoz, deb bilaman. Xozirgacha ynta doston, uch yuzga yaqin termalar ijod qildim. Bularning barchasini dumbraga jurligida kuyalayman. 15 yildan beri Kattakur'fon shaxar 1-Madaniyat uyi qoshidagi "Tanovor" va Ingichka kur'goni madaniyat maskanidagi "Chanqovuz" dastasi qatnashchisiman.

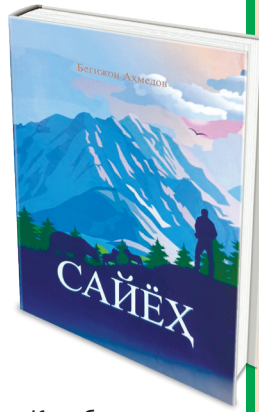
1994 yil Xurram bahshining "Dostonu termalar" tuplami Kattakur'fon shaxar madaniyat ishlari bulimi xomiyligida 1000 nusxada chop etilgan, - deydi Ingichka kur'goni madaniyat markazi rahbari Pulat Shoni'ezov. - Mazkur kitobchada bahshining "Bektoshon", "To'xir va Zuxra" dostonlari, 20 dan ortiq she'r, terma, xahvij kuyliklari joy olgan edi.

Ayni paytda Hurmatat akaning izdoshi Holmirza Sa'farov, farzandlari Daxdon, Pardaqolir ham dumbraga chertib, termalar ijro etmoqda. Xurram bahshi Eshmurodov esa tuman, viloyat va respublika, miq'asidagi saylu tomoshalar, kur'ik-tanlovlariga uz chiqishlari bilan fayz kirita'etir.

Abduaziz XOSHIKIMOV.

"Sayex" sabo'gi

"...Anvar oliy ta'limni chet elda uqib, zamonaviy texnologiyalar va kompyuter buyicha puxta bilim egalladi. S'ng tijorat bilan shug'ullanib, katta sarmondoraga aйланди, ehtijmand kishilarga erdam berdi. Ammo atrofidagi noqobil d'ustlarining pайдо bulishi uni t'g'ri yuldan adashtirди, ichkilikka mukkasidan ketди.

...To'g'ra Anvar uchragan ch'pon - Xakim ota bir paytlar universitetni bitirgan, oq-qorani tanigan inson bulib chikdi. U kulidan kelganicha Anvarga yaxshi maslahatlar berdi".

Be'ajhon A'xmedovning yaqinda chop etilgan "Sayex" asari bo'sh qaxramoni Anvar Alievning ha'eti ana shunday qarama-qarshiliklar ichida kechdi. Uning insonlarga munosabati Xakim ota obrazini

orqali e'rkun ochib berilgan. Kitobni uqib, asar qaxramonlari bizdan uzokda emas, e'n-atrofigimizda yasha'tganini pайkaysiz. Qolaversa, asarda uzini musulmon sanagan, ammo buning asl mohiyatini anglamasdan, adashgan kimsalarning qingir ishlari qalamga olingan.

Ochildi KUYISIN, U'zbekiston E'zuvchilar uyumisasi a'zosi.

Er sharining 70 foizidan k'upro'gini okeanlar egallagan. Kizigi, okeanlar sir-sinoatga t'ula. Bu sinoatlardan k'upchilik xabaridor emas. Vaxlaniki, okeanlar tubida e'tgan as'blarining mingdan birinigi bilsak, tarixning biz bilmag'an "eshik"lari ochiladi.

RAQAMLAR SE'HIRI

Dyokdagi dengiz ilmiy laboratoriyasi universiteti rektori Sindji Li van Dover «Okean tubidagi yangi ha'et» kitobida e'zishicha, bizda okean kengliklaridan k'ura, o'ining orqa qismi kengro'k va k'upro'k urganilgan.

"Suv osti qatlamlarida nimalar yashirilib e'tganini avlodlarimiz tasavvur ham qilolmaydilar, - deydi u. - Masalan, okeanlar urtasidagi xrebet (okeanosti y'u'li, masalan, to'g'li y'u'li) ning uzunligi 70 ming kilometr ga tengligini bilasizmi? Lekin eng katta sir, bu - dunyodagi kislorodning teng yarmini bir xujayrali suv u'simliklari (vodородли) fitoplanktonlar chikarishi mumkin. Anglayasizmi?"

Dun'e okeanida 27 million tonna olting sochilib e'tibdi, desak bunga k'upchilik ishonmas. Uning bahosi esa kvadrillion dollar bilan baholana'di. Ta'kkoslash uchun: dun'e tarixida xammasi bulib 170 ming tonna tilla qazib olingan.

Ammo shuni ham aytish kerakki, dengiz suvida bu kimmat metall olting iodi (AuI) xolida uchraydi, u ham bulsa mikroskopik proporsiyasida belgilana'di. Xozir olimlarimiz tomonidan olting konsentratsiyasini k'upaytirish y'kori texnologiyalar asosida ishlab chikarilmoqda. Shunday kilib, y'kori orada okean oltingini sanoat mashtabi asosida kommillashtirish va ishlab chikarishni y'ulg'a k'uyishi, amalga oshirish xarakati bolshana-jagini ta'kiddash lozim.

OKEAN AJOYIBOTLARI

Okeandagi xayvonot va tiriklik dun'esi yaxshi urganilgan. Lekin hozirgacha bilganlarimizning uz'ik bizni xayratlanishga undaydi. Masa-

лан, кальмарларни олайлик. Оддий сув жонивори. Аммо эркак кальмар ургочи кальмарнинг жигаранг тусда булганини яхши к'ради, оқ ранглисидан y'лгудай k'urqadi.

Dun'e okeanlarining urtacha ch'ukurligi 3720 metrgacha boradi, k'uysh nurlari esa 100 metrgacha e'tib boradi, holos. Demak, okeanning bundan past kismlari mutlak korongulikka yashaydi. Eng kizigi, Tinch okeanining garbidagi Mariana xandagi er yuzidagi ma'lum bulgan eng ch'ukur okeanik xandak hisoblanadi. Uning nomi shu yaqin atrofdagi Mariana orollar nomidan kelib chikkan. Mariana xandagining eng ch'ukur nuqtasi - Challenger Abyss deyiladi. 2011 yilidagi y'lovchilarga k'ura, uning ch'ukurligi dengiz satxidan 10994 metr pastda. Bu juda ch'ukur! Agar 8848 metr balandlikka e'ga bulgan Eверест tog'ini bu erga k'uyish mumkin bulganda edi, яна 2 километр жой b'ush qolarди. Энди бу маълумотга e'tibор қаратинг: 11

километр ch'ukurlikda сув bosimi 108, 6 MPaга етади, бу dengiz satxidagi normal atmosfera bosimidan taxminan 1072 baravar y'kori.

1960 yili «Триест» (батискаф)ning tadqiqotchilari okean tubiga tushganlarida xali fanga anik bulmag'an baliqka uxshash жониворларга d'uch kelдилар. Bo'shqa кузатув гурух a'zolari ham bu ажойиб-гаройиб, sensatsiyaga moyil сув жониворлари ва улар билан bog'liq voqealarning guvoxi bulgan. Taxminan 100 tonnalik akulaning gigant ti'shlarini topishganida okean nechog'li ulkan imkoniat maydoni эканидан lol қолганлар.

Bатискаф tadqiqotchilari va «Хайфуш» олимларидан бири океanning «Бездне Челенжер» deb ном олган tubsizligiga sh'ungigandа bahaybat ma'lu'k - kal'takesaklarining ulkan avlodi bulgan godzillalar k'urgan. Amerikaliklar mashhur "Godzillа" filmi y'usha okeanshunos olimning k'urgani

va aytib berganlari asosida suratga olingan, deyishadi.

U'N MILLIONLAB VIRUS

Olimlar dun'e okeanida eng kichik tirik organizmлар yashishi uchun odatdan tashqari y'ta kulay sharoit mavjudligini aytishadi. Karolova dengizi 1 milligramm suvi maxsus y'lvagichlar bilan tekshirilganda unda millionlab bakteriya va 10 millionlab virus borligi, bularning k'upchiligi xali fanga ma'lum emasligi a'en buladi. Ja'xonning etuk himiklari, kompaniyalari bu formulani topishga kiziqyapti, ammo uning uddasidan chika olmaypti.

Dun'e okeanlari tubida xali inson qadami, ya'ni bilimdon texnikasi e'tib bormagan tarixiy sirlari sirliqiga yashirilib e'tibdi. Bunga сув osti dun'esi, xar hil joylardan topilgan as'blar, garойиб tirik хилватлар guvox. Lekin gap shundayki, bu ja'xon okeanida umumbashariyat xanuzgacha сув yozasining 5 foizini tekshirish va tadqiq qilishning uddasidan chikkan, holos.

- Biz xali сув оламининг энг ch'ukur tubiga far'k bulgan tsivilizatsiya qoldiklarini topishga guvox bulamiz, - deb ta'kidlaydi avstriyalik okeanolog, сув osti biologshunosi Gans Xass. - Shuning uchun ham okeanni сув osti muzeyi, deb аташadi.

3 MING DARAЖADAГИ ИССИҚЛИК

Okean bag'rida k'upgina geografik obyektlar topilgan. Masalan, uzunligi bir necha qavatga teng, ideal ustunlar e'ki uzidan oltingugurt chikaruvchi trubalar qalashib e'tganligini aytish mumkin. Masalan, Meksika kul'tigi atrofidagi okean tubida vulkonlar, kайноқ buloқ bor. Issiklik xarorati 3 ming daraжaga bulgan bu сув m'ujhizasini aytish y'rinlidir. Bu issiklik k'urgoshinni batamon e'ritib yuborishga qodir. Bunday issikka y'usha muхitda yasha'tgan хайвонот оламининг chidashiga nima deysiz?

Okeanlar haqida хулоса шу: табиат uz sirlarini халигача хеч кимга айтмоқчи эмас... Жумакул КАРИМ тайёрлади.

Мустақиллик йиллари Самарқандда

1997 йил, январь

1997 йил Самарқандда «Халқ таълими йили» деб эълон қилинди.

9 январь куни вилоят ҳоқими А.Мардиев «Самарқанд шаҳрини қайта таъмирлаш ва ривожлантириш жамғармаси»ни ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди.

10 январь куни вилоят ҳоқимининг қарорига кўра, Холмуҳаммад Нуриллаев вилоят «Зарафшон» газетасининг бош муҳаррири этиб тайинланди.

Ургут туманида 24 минг нафар ҳар хил тоифадаги нафақахўр мавжуд. Улардан 16697 нафари ёшга доир, 2600 нафари ногиронлар, 2035 нафари бовувчисини йўқотганлар, 650 га яқини ҳарбий хизматчилар, 21 нафари Чернобыль атом электр станцияси ногиронлари ҳамда 2874 нафари икки ёшгача бўлган болалар тарбияси билан машғул оналар ҳисобланади.

Пайарик туманидаги 10 минг 156 хонадонда 87 минг аҳоли яшайди. Аҳолининг 75 фоизи яъни, 7650 хонадон табиий газ билан таъминланган.

"Регистон – Темир йўл вокзали" йўналишида янги – 7-рақамли троллейбус қатнай бошлади.

Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетига Эрон тил маркази очилди.

февраль

3 февралда "Имом ал-Бухорий" халқаро хайрия жамғармаси Республика Адлия вазирлиги томонидан рўйхатдан ўтказилиб, халқаро ташкилот мақоми берилди.

Самарқанд туманидаги "Тоҳирий" фирмаси Эроннинг "Шоҳиди Исфохон" корхонаси билан тузилган икки томонлама шартнома асосида устив фондидан бир миллион АҚШ долларига тенг бўлган юшмоқ мебеллар ва пайпоқ ишлаб чиқарувчи "Пируз" қўшма корхонасини ташкил этди.

Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорақўлчилик кафедраси қoшида қорақўл, мўйна, кундуз териларига ишлов беришни йргатадиган республикада ягона ўкув маркази очилди.

24 февраль куни Самарқандга АҚШнинг Балтимор шаҳридаги Жонс Хопкинс университети жамоат саломатлиги факультети филиали JHPIYGO корпорацияси вакиллари келди.

Zarafshon Samarqandskiy Vestnik logo and name.

MUASSIS: «Zarafshon» va «Samarqandskiy vestnik» gazetalarini tahririyati ma'suliyati chaklangan jamiyati

Bosh muharrir: Farmon TOSHEV. Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarqand viloyati matbuot va axborot boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 19 502 nusxada chop etildi. Buyurtma 135. Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.

QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E'LONLAR: (66) 233-91-56. BO'LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61. MANZILIMIZ: 140100, Samarqand shahri, Ulug' Tursunov ko'chasi, 80-uy, Matbuot uyi. Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo'limida sahifalandi. «Noshir lux» MCHJ bosmaxonasida chop etildi. Korxonamanzilil: Samarqand shahri, Spitaman ko'chasi, 270-uy. Bosishga topshirish vaqti: soat 18:30 da. Bosishga topshirildi: soat 19:00

Navbatchi muharrir: G. HASANOV. Navbatchi: Y. MARQAYEV. Sahifalovchi: B. ABDULLAYEV. Sotuvda narxi kelishilgan holda

ISSN-201667X. 9 772 010 667 009